

GYIMESY KÁSÁS ERNŐ HÁROMSZÉKI FESTŐ EMLÉKEZETE

Ünnepelt művész a chicagói világkiállításon

Festményeivel előbb Erdélyben, majd Budapesten, az 1956-os forradalom után pedig az Egyesült Államokban alkotott maradandót. 120 éve született Gyergyószentmiklóson Gyimesy Kásás Ernő képzőművész.

→TÓTH CSABA BÉLA

Gyerekkorom szeretett mestere, Gyimesy Kásás Ernő rajztanár és festőművész 120 éve, 1901. április 15-én született Gyergyószentmiklóson. A híres Mikó Kollégium diákjaként Sepsiszentgyörgyön nevelkedett. A főiskolai felvételre Gyárfás Jenő készítette fel a háromszéki városban, a budapesti Képzőművészeti Főiskolán Glatz Oszkár és Benkhard Ákos voltak a mesterei. 93 éves korában, 1994-ben New Yorkban hunyt el.

Ernő bácsihoz, édesapám barátjához 1955-ben kerültem rajztanulónak. Budapesti háza emeletén volt a műterme, az ablakokon áradt be a fény. Az egyik falán fiókos szekrény állt, ezekben tartotta a diáképeket. A többi falon gyönyörű olajfestmények lógtak, köztük a számomra

Gyimesy egyik leghíresebb festménye a Velencei Dózse-palota

legszebb Kleopátra és a Velencei Dózse-palota.

Nagy hatással volt rám a mester, pedig csak kevés időt töltött velem a két tanórából, de ez mindig elegendő volt ahhoz, hogy a foglalkozás végén eredményes lehessék.

Gyimesy Kásás Ernő univerzális mesterként jól értett

a fotóművészethez, s kiválóan játszott hegedűn és zongorán. Amikor 55. születésnapját ünnepeltük szüleim és felesége társaságában, a felnőttek Ernő bácsi bravúros hegedűjátéka mellett nótáztak, mi, gyerekek pedig bámulattal hallgattuk őket, és a fiókban lévő diafilmeket nézegettük. Serdülőkorom örök élménye maradt a vele eltöltött idő. 1956-ban Magyarországon jószolgálati tevékenységet végzett és az Egyesült Államokba való menekülése után ugyanezt tette. Már 1956 decemberében megszervezte a magyarországi menekültek megsegítését.

Erdélyben és Amerikában

Régi sikerei helyszíne 1927–1929 között East Chicago volt. Az ottani rádió bemondójaként és a helyi újság tudósítójaként kereste a kenyerét, majd 1934-ben ismét az Egyesült Államokba utazott.

→ **A Külföldi Magyar Képzőművészek Világszövetsége és a Clevelandban működő Árpád Akadémia szakosztály elnökeként 1956 után több kiállítást rendezett. A New York-i Magyar Házban megszervezte az Első magyar könyv és sajtó napját.**

Elynyert ugyanis egy pályázatot a Mit adott a könyv az emberiségnek? című téma megfestésére.

Művét 1934–1935-ben a chicagói világkiállításon állították ki a tudományok csarnokában. Tíz-ezrek csodálták meg a 12 méteres freskót, a kép avatásakor 500 fős bankettet tartottak. Másik jelentős

művét is ekkor festette, a 3,3 méter széles Justicia festményt, amely az East Chicago-i városi bíróság díszje lett. 2004-ben felújították és a város dísztagyákként ünnepelték.

Betegsége miatt hazatért Erdélybe, ahol újságíróként az amerikai Szabadság és a sepsiszentgyörgyi Székely Nép munkatársaként dolgozott, tudósított. Főszerkesztője lett a Magyar Fényképésznek és közölt a Magyar Film című folyóiratban is. A kor legjelentősebb témáit dolgozta fel, sokat fényképezett. Ide kívánczok szüleim esküvői vacsorájáról készített fényképe Jávor Pállal. A bécsi döntés idején Beregszászról és Erdélyből tudósított, írásaiért 1943-ban állami kitüntetésben részesült. 1948-ban feleségül vette Szigetváry Esztert, aki később New Yorkban divatszalonot nyitott.

A szétszóródott magyar képzőművészek kulcsembere

A Külföldi Magyar Képzőművészek Világszövetsége és a Clevelandban működő Árpád Akadémia szakosztály elnökeként 1956 után több kiállítást rendezett. A New York-i Magyar Házban megszervezte az Első magyar könyv és sajtó napját. Az Árpád Akadémia magyar találkozóin 20 éven keresztül a kiállítások főrendezője volt. A képzőművészek világszövetségének keretében Münchenben az olimpia évében, Washingtonban a Capitolium márványpalotájában, Los Angelesben, Torontóban és más nagyvárosban több ezer látogató előtt rendezett kiállításokat.

1978-ban hazautazott szülőföldjére, Erdélybe, ahol nagy

szerepet fogadták, tárlata nyílt a Székely Nemzeti Múzeumban.

Afrika több városában 1963-bannyltkiállítása. Johannesburgban rendezték meg a világ legnagyobb szabadtéri kiállítását, ahol a N.Y. Public Library I és II, két egymás mellé helyezett, térhatást kiváltó festményével aratott nagy sikert.

Halász Péter írta róla az Amerikai Magyar Népszava 1965. januári számában: „az 1960-as évek végén Tinton Falls városban a művész pódiumfestést tartott a nagyközönség előtt. A budapesti várban lévő Balta köz villámfestése volt a téma, amit a közönség vastapsa mellett rövid idő alatt festett meg. Utána népdalokat zongorázott és eljátszotta a Himnuszot. Mindenki felállt, mindenki vele énekelt, mindenkinek könyves volt a szeme”.

Könnyű Lászlóval társzerzésben írta meg a Külföldi magyar hivatásos képzőművészek lexikonát.

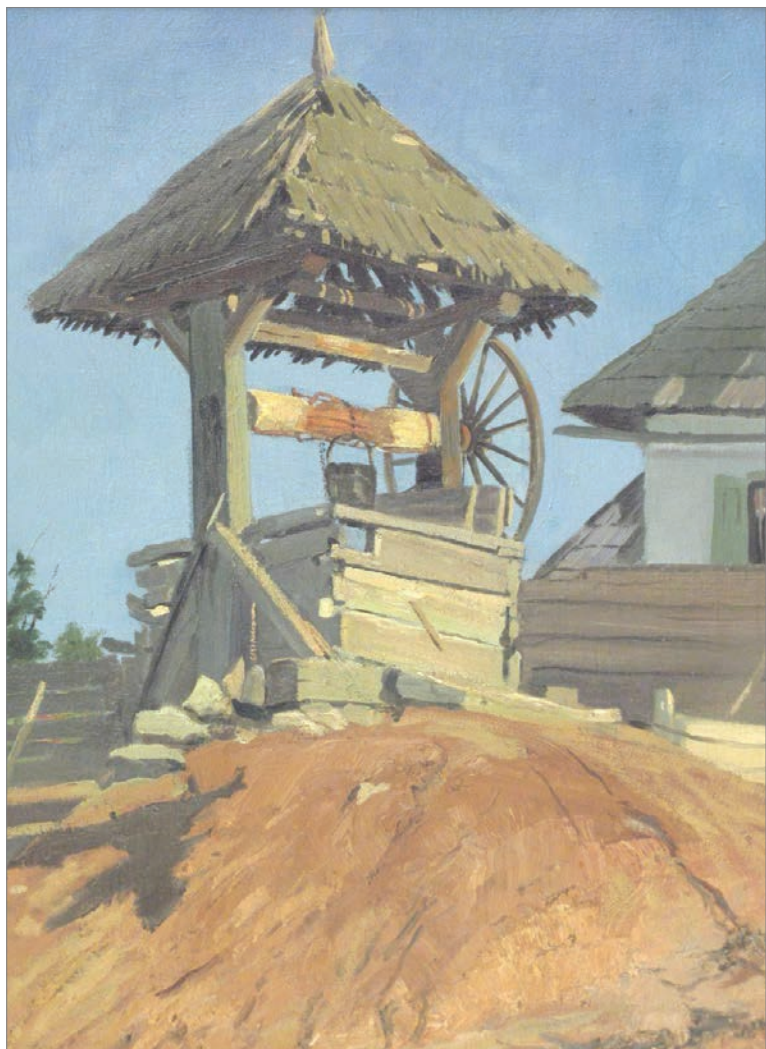
A Tisztelet a szülőföldnek című budapesti tárlat kapcsán 1982-ben írta Szabó Lilla művészettörténész Külön világban és külön időben című könyvében, hogy „Gyimesy Kásás Ernő

Vigh István rajza Gyimesy Kásás Ernőről

1977-ben megjelent lexikona nagy szolgálatot tett az ügynek. E munka nélkül valószínűleg a rendezők sem mertek volna vállalkozni erre a feladatra.”

Száz év művészei egy festő életrajzában 1880–1980 címmel 1983-ban jelent meg nagy jelentőségű életrajzi könyve. Gyimesy Kásás Ernő két aranyérem és több érdemrend birtokosa és számos jeles társaság tagja volt. 1994-ben bekövetkezett halála után a hazai és külföldi galériák sikeresen árulják képeit. Munkásságával művészettörténeti írárok, lexikonok, megemlékezések foglalkoznak. Kis szerencséjével könyvei is elérhetők antikváriumokban.

Kerek kút. Gyimesy Kásás Ernő egész életében a magyar hagyományokból merített

Erdélyi Napló

Megjelenik minden csütörtökön.
Kiadó: Príma Press Kft.
535600 Székelyudvarhely,
Bethlen Gábor u. 55.
tel.: 0266-218361
ISSN: 1223-1223

Felelős szerkesztő: Makkay József

Ügyvezető: Nemes László

Lapszerkesztők: Nánó Csaba, Somogyi Botond

Főmunkatársak: Borbély Zsolt Attila, Csermák Zoltán, Sütő Éva

Hetilapunk a Krónika és a Székelyhon napilapok csütörtöki lapszámában jelenik meg.

- Az (X)-szignóval ellátott szövegek fizetett reklámok, közlemények.
- A megjelent írárok nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik!
- Szerkesztőségünk fenntartja a jogot, hogy a beérkezett levelek és másféle írárok közléséről döntsön.
- Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

400027 Kolozsvár, Regele Ferdinand (volt Wesselényi) utca 37. szám, 14. lakrész
tel.: 0264-705205, 0264-705215
e-mail cím: office@erdelyinaplo.ro

Honlap: www.erdelyinaplo.ro
Hirdetésfelvétel és terjesztés a fenti címen hétköznap 8–16 óra között.